



לאתר "חריש לחיים"

"נשבעים לחיים"



סיכום פורום לקחים

דצמבר 2023

בציון תשעים יום למלחמת 'חרבות ברזל'

8 בינואר 2024

מטרת כינוס פורום לקחים הינה ללמוד את כל התאונות ו"כמעט תאונות" בחודש שחלף. להכיר את הפרטים, המסקנות והפקת הלקחים ואלו מופצים במסמך זה. התאונות ו"כמעט תאונות" נבחרו מתוך סך האירועים אשר נראה לנו שניתן ללמוד מהם. מהדיווחים הושמטו שמות המעורבים.

הפתיח לסיכום זה מהווה את תמצית הדיון בו השתתפו: רונית בר זיו, נדב קופול, רז רפאל, חמוד עאמר, פז בן יוסף, נשאת ברהום, אייל יפו, דורון מנור, עומר בנטל, אוהד שגיא, רובי עייש, יוני בן דור, רויטול. אורחים: עו"ד לירז שי (ממשרדו של עו"ד רונן ורדי), רועי תשובה (מועצת תנועות הנוער).

בימים אלה אנו מציינים שלושה חודשים למלחמת 'חרבות ברזל'. אנו מבקשים להשתתף בצער אלו שאיבדו את יקיריהם, ולחזק את ידיהם של משפחות החטופים והנעדרים. אנו ממשיכים לקיים פעילות פורמלית ובלתי פורמלית בעשרות מוקדים ברחבי הארץ. פעילות זו מתקיימת לפי

הנחיות פיקוד העורף ומשרד החינוך לשמירת הבטיחות בפעילויות השונות גם במצב החירום בו אנו נמצאים. לסיכום זה מצורפים מידעון בנושאי בטיחות במערכת חינוך ופירוט נהלים לקיום טיול בטוח לשימושכם.

את הפרק הראשון של הדיון ייחדנו ללמידה.

הנושא הראשון היה הכרות עם פערי המיגון במוסדות החינוך, על פי דוח שפורסם על ידי מרכז המחקר והמידע של הכנסת. מהדוח עולה כי פערי המיגון במוסדות החינוך עומדים על כ-26% (נבדקו 4,800 מוסדות חינוך מתוך 5,500), המשמעות הינה כי לכ-500 אלף תלמידים אין מיגון תקני.

הנושא השני שהעמקנו בו היה נתוני תאונות בעולם הבטיחות לשנת 2023.

המשרד לבטיחות וגהות דיווח כי בשנת 2023 היו פחות פניות מהשנה החולפת, בעיקר בשל האטה בענף הבנייה במהלך המלחמה. (בשנת 2023 היו 2000 פניות לעומת 2500 בשנה הקודמת). יחד עם זאת מספר תאונות העבודה לא פחת ואף עלה על השנה הקודמת. נתוני 'בטרם' להיפגעות ילדים ופעוטות מעידים על 104 מקרי מוות בשנת 2023. גורמי התמותה המרכזיים הינם תאונות דרכים, טביעה וחנק. קבוצות הגיל הנמצאות בסיכון הגבוה ביותר להיפגעות הם בני נוער בגילי 15-17 ופעוטות בגיל לידה עד 4.

בכינוס הפורום אירחנו את רועי תשובה, (סמזכ"ל הפעילות של מועצת תנועות הנוער). במהלך המלחמה ישב רועי בחמ"ל פיקוד העורף והזמנו אותו לשמוע על תובנות ולקחים בהקשרים אלו, הקשר לתנועות הנוער ועוד.

במהלך הימים הראשונים של המלחמה הוקם מרכז הסיוע הלאומי (מרס"ל), גוף צבאי-אזרחי שמטרתו לתכלל את הקשר בין גורמי החירום השונים, תנועות הנוער והארגונים, רשויות ועוד. מרכז זה מאפשר לספק מענה מידי בשעת חירום. אחד מהארגונים שלקחו חלק במרכז הסיוע הוא מועצת תנועות הנוער שרועי היה נציגם.

בין היתר רועי תיאר את אופני הפעולה של החמ"ל, את היכולת לסייע לתנועות בהפעלת פעילות חירום, את הקשר בין גורמי החירום השונים ואת היכולת לייצר תמונת מצב עכשווית בגזרות השונות.

אירועים בזמן פעילות

1. **במהלך סמינר שכולל לינה הסתבר שלא תואם מאבטח ללילה.**
בעת תכנון סמינר או טיול יש לוודא תיאום אבטחה מתאימה לכל שעות הפעילות, יום ולילה, יש לוודא נושא זה בתחקיר המקדים.
2. **בזמן פעילות נטרקה דלת ללא מונעי טריקה, למדריך שלום.** בכל מבנה פעילות תנועתי חייבים להיות מונעי טריקה בכל הדלתות. במקרה וקיימת דלת בה אין מונעי טריקה, יש לסגור את החדר שאליו מובילה דלת זו עד להסדרת המפגע.
3. **התקיימה פעילות ללא 'טופס אדום' מאושר.** לכל פעילות חוץ יש לבצע טופס 'תיאום טיולים' ו'טופס אדום'. יש לוודא קבלת אישור טרם היציאה לפעילות.
4. **בזמן פעילות טיפסה חניכה לגובה, נחתכה מחוט ברזל ונזקקה לתפרים, לילדה שלום.** האירוע לא דווח בביפר חירום (33010). יש להשגיח בערנות על החניכים בזמן פעילות ולמנוע טיפוס ועלייה לגובה. בנוסף על כל אירוע חירום או פציעה יש לדווח בהודעת SMS חירום בביפר 33010.
5. **חניך ליטף חיה בשטח פתוח, ננשך ונזקק לקבלת סדרת חיסונים, לחניך שלום.** אין לגעת או לגשת אל חיות ברחוב, גם כאשר הן נראות ידידותיות, הן עלולות לשאת זיהומים ומחלות.
6. **במהלך החודש היו מספר פציעות במהלך משחקים מסוכנים:**
 - **בזמן משחק בחדר חשוך נתקל חניך במכשול, נפל ונחבל.** יש להתאים כל פעילות ומשחק לחלל בו הם מתקיימים, ולהרחיק מכשולים וחפצים. במידה ומקיימים פעילות בסיכון גבוה (כגון חושך) יש לבצע סקר סיכונים מתאים ולתדרך את המשתתפים בהתאם.
 - **במהלך משחק קפץ מדריך משולחן ונקע את רגלו.** אין לעלות על שולחנות כחלק ממשחק. בכל משחק ופעילות יש להפעיל שיקול דעת ולנהוג בערנות ואחריות. בכל פעילות על המדריך להיות ערני לחניכיו ולמנוע פעילות מסוכנת.
 - **חניך נחבל בראשו במהלך משחק אליים.** אין לשחק משחק שמכיל אלמנטים אלימים, מאיימים או שעלולים להפחיד. יש להתאים כל משחק למספר החניכים, גילם ואופיים. בכל מקרה יש להפעיל שיקול דעת ולנהוג בערנות.
 - **בזמן משחק נתקלה חניכה באבן ונחבלה בקרסול.** בבחירת משחק

יש להתחשב במקום בו מיועד המשחק להתקיים. במקרה של משחק חצר או חוץ הכולל פעילות פיזית, יש לבצע סקר סיכונים מקדים ולהרחיק מכשולים בהתאם.

"רגש נפש"

בתרחישים השונים יש לגלות רגישות, אחריות ואמפטייות, להיות ערניים לשינוי מצבים ולהתנהגויות שונות. כאשר התגלה מקרה מסכן חיים, יש ללוות ולהשגיח על החניך/ מדריך עד להגעת גורם מקצועי, הורה או בוגר אחראי אחר, לעולם אין להשאיר את האדם לבדו, או לאפשר לו ללכת לבדו ליעדו, או בדרך ל... או מ... יש לזכור כי אנו פועלים מתוך דאגה, אחריות, שותפות, ערבות הדדית, דיווח לגורם מקצועי איננו הלשנה ואסור שיחשב כך. יחד עם זאת, יש לטפל במקרה בדיסקרטיות וברגישות הראויה. בראשיתו של כל תרחיש עלינו - למזער נזקים, למנוע הסלמה והידרדרות המקרה ולייצב את המצב, לאחר מכן להפנות לגורם מקצועי ולעקוב אחר הטיפול. יש לדווח בהודעת חירום בביפר חירום 33010, לאחר מכן לדווח לשדרת ההדרכה במעגל והרכזים הממונים, ההורים וגורם מקצועי.

1. בזמן פעילות למפונים במלון, ילדה סיפרה על ניסיון לפגיעה עצמית. יש לנהוג בערנות מוגברת לסובבים אותנו ובייחוד במצב החירום הנוכחי. גם בפעילות למפונים, יש לדווח לרכז הממונה ובביפר חירום 33010, לאיש הרווחה במקום ולהורים.
2. במהלך פעילות הושמעה התרעת אזעקה, חניכה שלא נכחה בתדריך המקדים לא ידעה כיצד לפעול ונתקפה חרדה. נזכיר, בכל מקום פעילות יש לפעול על פי הנחיות פיקוד העורף, יש להכיר את המרחב המוגן הסמוך או את "הכי מוגן שיש" ואת זמן ההתמגנות המתאים, בנוסף בתחילתה של כל פעילות יש לתדרך כיצד לפעול בעת התראה.

זהירות בדרכים

בימים אלה מסתיימים תדרכי נהיגה נכונה לשנת 2023 שתקפים עד סוף שנת 2024. בעקבות המצב הבטחוני התדרכים מתקיימים בזום. קצין הבטיחות בתעבורה של התנועה נמצא במילואים. אנו מאחלים לו שישמור על עצמו ויחזור בשלום הביתה. בכל שאלה ניתן לפנות למחלקת רכב ובכל אירוע חירום להשאיר ביפר 33010.

1. לנהג אוטובוס לא היה אישור קצין בטיחות מעודכן. בתחילת המלחמה הוארך תאריך תום התוקף של אישור קצין הבטיחות בשל מצב החירום. הקלה זו אינה בתוקף. יש לוודא תקינות אישורי קצין בטיחות מעודכנים.
2. בזמן נסיעה הריח נהג הרכב ריח שרוף והתקשר למוסך שהפנה אותו להגיע לבדיקה. בדרך למוסך הרכב התלקח ונשרף כליל, לנהג שלום. בכל מקרה של ריח שרוף אין להמשיך את הנסיעה! יש לעצור בצד ולהתקשר לקצין בטיחות בתעבורה לקבלת הנחיות נוספות.
3. ביציאה מחנייה התרחשה תאונה כתוצאה ממראה לא מכוונת. לפני תחילת כל נסיעה יש להקפיד להכין את הרכב: לערוך בדיקה ויזואלית של הרכב וסביבתו, לכוון את כיסא הנהג ואת המראות, לחגור חגורת בטיחות, להתחבר למערכת המולטימדיה במידת הצורך ולהפעיל יישומן ניווט.



נסיעה עם גלגל שאינו תקין מסכנת חיים!
גלגל שמגיע למצב המוצג בתמונה להלן מעיד על נסיעה לאורך זמן עם צמיג בלתי תקין.
לפני כל נסיעה חשוב להסתכל על הרכב ועל הגלגלים. בכל מקרה של ליקוי אין להתחיל את הנסיעה!

אחר

1. ילד פעוט נעל את עצמו בחדר שירותים, הדלת נפרצה ולילד

תשתיות

1. אירועי חשמל שהתרחשו החודש-

דיווח על חשמל שהפסיק בדירת מגורים.

בדירת מגורים התלקח גוף תאורה.

בכל תקלת חשמל יש להזמין חשמלאי מוסמך לטיפול בתקלה. יש לחסום את התקלה עד לטיפול. במקרה חמור של דלקה בשל תקלת חשמל יש להוריד את מפסק החשמל, להתרחק ולהזמין כיבוי אש.

על כל תקלה שכזו יש לדווח בביפר חירום 33010.

2. בדירת מגורים התנפצה דלת

מקלחון במהלך ניסיון לתקן תקלה.

במקרה של תקלה יש להזמין בעל מקצוע ולהימנע מניסיון עצמאי לתיקון.



שלום. יש לוודא שבקרבת ילדים קטנים נלקחים מקדמי בטיחות כגון התקנת מנעול שמונע נעילה חד צדדית וכדומה.

2. מדריך אכל בטעות מזון

שבושל עם שאריות חומר ניקוי

וחש ברע, למדריך שלום. יש

להפריד בין חומרי ניקוי לאזורי בישול ומצרכי מזון באופן

מוחלט! יש לאחסן חומרי ניקיון

בארון סגור ומוגדר, ולוודא

הסרה מוחלטת של חומרי

ניקיון מכלים וממשטחים

שבאים במגע עם אוכל.

3. מדריכה נכוותה בידה מסיר

עם מים רותחים. יש לשמור על

ערנות בעת בישול ובייחוד

בקרבת מים רותחים.

4. בשעת לילה מאוחרת נשמעו

רעשי דפיקות למשך דקות

ארוכות, הוזמנה משטרה אך

לא נמצא מקור הרעש. בכל

חשש לאירוע אלימות, פלילי או

בטחוני, ובכל מצב שמרגישים

בו תחושת איום, יש להזמין

משטרה באופן מיידי ולדווח

בהודעת חירום 33010.

הנחיות בטיחות בעת בישול במטבח הביתי

תאונות במטבח הן בין הגורמים הנפוצים לפציעות בדירת מגורים, בחוות ההכשרה ובקומונה. הסכנות במטבח הן רבות, ולעיתים קרובות אנחנו לא נוהגים בזהירות הנדרשת בעת הבישול. שמירה על כמה כללי זהירות פשוטים יכולה להפחית את הסיכוי להתרחשות התאונה במטבח:

1. יש לדאוג שהמטבח יהיה נקי ומסודר, בדגש על רצפה יבשה למניעת החלקה, ומשטח עבודה נקי.
2. בעת הבישול נדאג לנעול נעליים סגורות וללבוש בגדים מתאימים, על מנת להקטין את הסיכון של כוויות מהתזת שמן או מים רותחים.
3. בעת הפעלת כיריים יש לוודא שאין בקרבת הלהבה חפצים שעלולים להתלקח.
4. כאשר מבשלים על הכיריים יש להפנות את ידיות הסירים והמחבתות כך שלא יבלטו מעבר לקו השיש.
5. אין להשאיר מכשירי חימום – תנורים, כיריים, טוסטרים וכו' – פועלים ללא השגחה.
6. כאשר חותכים בסכין יש להשתמש בקרש חיתוך – אין לחתוך באוויר, אין לחתוך עם הלהב לכיוון הגוף.
7. כאשר מחזיקים תבניות או סירים חמים יש להשתמש בכפפות או מגבות מטבח יבשות, שלמות ותקינות.
8. חשוב לשמור על ריכוז – להסתכל על מה שעושים ולהיות מודעים לסביבת העבודה.

**בכל אירוע חירום יש לדווח בבירור 33010-
במספר הטלפון 054-6133200
בשיחת טלפון או בהודעת טקסט**

נספחים למייל זה:

« מידעון בנושאי בטיחות במערכת החינוך	« סיכום הודעות חודש דצמבר 2023
« מסמך טלפונים חשובים בעת תכנון וביצוע פעילויות טיולים, שטח ואתגר	« הנחיות משרד החינוך המעודכנות לפעילויות חוץ וטיולים
« קישור לאתר פיקוד העורף	« מסמך בנושא טיול בטוח

"נשבעים לחיים"